

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " —
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Verni Slovenci Piju IX.

21. junija 1874.

O sveti Rim, ti mesto starodavno!
O blagor, slava Tvoja ne veni.
Imé si svoje z mečem pisal slavno;
Treh delov zemlje ljudstva zmagal si.
Gospod si celemu bil nekdanj svetu,
So ljudstva na-te gledala v trepetu.

Še lepši prišli za-te, Rim, so dnovi,
Ko Peter v Tebi stavil je prestol.
Rodili v krvi so se časi novi:
Cesarjev dvor podere se ohól.
Že križanemu tempeljni stojijo,
Bogovi stari v prahu se zdrobijo.

In zopet gledajo narodi na-te
Častiti Rim, krščanstva poglavar!
V ljubezni bijejo vsa srca za-te,

Kar te posvetil je nebes ključar.
Prestol njegov se tisuč let ne gane,
Na skalo zidan vekomaj ostane.

Minulo že je dvajset osmo leto,
Kar na-nj je sedel slavni Pij,
Kar vlada cerkev Kristusovo sveto,
Pogumno brani jo pekla močij;
Kar ljudstva zemlje v blagem srcu nosi
In rajski mir in srečo med nje trosi.

V ljubezni verni zemlje so mu vdani,
V molitvah sre milijoni gor kipé:
„Pastirja svetega da Bog ohrani
Na blagor cerkvi, peklu pa v gorjé;
Da bo peklenska moč kedaj poznala,
Da Petrova ne gane trda skala!

In dan's, ko svet veseli dan praznuje,
Ne žali cerkev stisk in spon spomin:
Slovenski rod v veselju se raduje,
Slovenski rod, prezvesti cerkve sin.
Tje k Rimu svetem' danes se ozira,
Krog Otca svetega se v duhu zbira,

Pošilja prošnje k večnemu Očetu:
Ohrani, Papež Pij, Te dolgo Bog!
Pastirja, vere učenika svetu,
Oslobodi naj Večni stisk Te in nadlog,
Da preden venca Bog Ti v raju čelo,
Boš gledal cerkve zmago preveselo.

J. Bilc.

Opombe „k Narodovemu“ „Nasledki prisilnega celibata“.

(Spisal ultramontanus.)

Iz Štajarskega, 28. maja.

(Konec.)

3. Slednjič je pa namen onih nesramnih „nasledkov prisilnega celibata“ smešiti dogmo o nezmotljivosti papeževi. Kaj namreč družega pomenja, da se ravno onim papežem, od katerih se najbolj sramotne reči pripovedujejo, prideva predikat „nezmotni“ „ali ta nezmotljivce“? S tem se hoče reči: Kako ste pač neumni, ki verujete v nezmotljivost papežev, ki so bili in so vendar le grešni ljudje in še taki, kakoršne tukaj popisane vidite. Kako „Narod“ o nezmotljivosti glavarja katoliške cerkve misli, je že pri drugi priložnosti pokazal. Tako je bilo brati v števil. 7. l. l.: „Do sedaj so nas gospodje klerikalci učili, da je le sv. oče v Rimu nezmotljiv in eni so to verjeli, drugi pa ne, ker rekli so: če je sv. oče nezmotljiv, je še kdo drugi, in prav so imeli.“

„Narod“ mora prav mračne zapopadke o nezmotljivosti imeti, ker drugače bi ne mogel tako neumno o njej blebetati. Teologija je „Narodu“ in liberalcem sploh kaj priljubljen tema, nad katerim skušajo svojo pičlo modrost. Dasi o verskih rečeh skoro manj pravega vedo, kot količkaj podučeni šolarček, vendar hočejo skušati se v visoki teologiji in pišejo o rečeh, o katerih nobenega zapopadka nimajo. Ko bi kdo, ki se nikdar zdravilstva ali prava ni

učil, hotel govoriti ali pisati o zdravilstvu in pravoslovju, vsak v tih strokih zvedeni človek bi se mu smejal, in po pravici. A v bogoslovskih rečeh si vsak še tako neučen, ki hoče kot liberalec veljati, jemlje pravico kritikovati, zasmehovati in zametovati, kar mu v njegovo bučo prav ne gre. „Quaecunque quidem ignorant, blasphemant.“ (Ep. Judae v 10.) Preklinjajo, kar ne védo.

Kar zadeva nezmotljivost papežev, ktera se vé, da se z liberalnim razumom ne vjema, je ona prednost stolice (cathedrae) sv. Petra, in nima z osebnimi lastnostmi papeževimi nič opraviti, je prednost službe, ne pa osebe. Tedaj nezmotljivost ni to, kar negrešljivost. Za svojo osebo je papež zmote in greha zmožen in če zares v zmoto in greh pade, ker je človek, vendar to njegove veljave ne podira. Je-li mar očetova ali cesarjeva veljava odvisna od osebnih lastnosti očeta ali cesarja? Kdo bi hotel to trditi? Ko bi to obveljalo, da le osebne lastnosti glavarja družine ali države njemu dajo najvišjo veljavo v družini ali državi, ne pa lastnost, kot glavarja družine ali države, kam bi prišlo z družinami in državami? Ravno to pa velja tudi zastran cerkve, kot duhovske države in nje poglavarja, rimskega papeža.

„Narodu“ pa in njegovim dopisateljem svetujemo bolje se podučiti ali podučiti dati o resnicah katoliške cerkve, zlasti pa o nezmotljivosti papeževi, potem bodo prav razumno našli, kar se jim zdaj v njih nevednosti dozdeva nespametno in smešno. Dokler bo pa „Narod“ na njemu popolno ptuje teolo-

gično polje zahajal in surovo napadal, kar mora vsakemu katoličanu sveto biti, tako dolgo tudi polemike ne bo konec.*) —

S tem sklenem svoje opombe k „Narodovemu“ „nasledkom prisilnega celibata.“ Moj namen pri tem je bil, v okom priti mogoči zlorabi onih spisov tudi pri sicer dobromislečih a ne dovolj podučeni ljudih; kajti ti spisi so res takošni, da zamorejo premotiti marsikterega omahljivega.

Treba je tedaj bilo dokazati:

1. Da je veliko tega, kar je v onih spisih nakopičenega o popačenosti duhovenstva, posneto le iz kalnih, zelo nezanesljivih virov, iz virov, ktere je vdihovalo slepo sovraštvo do papežev, čigar dokaz je to, kar je ondi pisano o sv. papežu Gregorju VII.

2. Da grehi duhovnov veri naravnost ne škodujejo, ampak da zamorejo sicer nekatere slabe v verskem prepričanji še bolj omahljive storiti, ne pa tistih, ki so trdni v veri ter njene vrednosti ne merijo po življenju duhovnov, ki so njeni oznanovalci.

3. Da se zavolj tega, ker so nekteri zoper celibat grešili, ravno tako malo sme sklepati na nenravnost celibata in na potrebo odpraviti ga, kakor se ne sme zakon kot nenravnost zavreči zavolj nekterih grehov, katerih se zakonski zamorejo krive storiti in so ga nekteri s prešeštvo prelomili.

4. Da „Narod“ ima najmanj pravice duhovnom vedno očitati njih pregreške, dokler ima pred svojim pragom dosti pometati in

*) Z nevednežem polemizirati bi bilo odveč. Vred.

dokler se drži onih liberalnih načel, ktera vero in zdravo moralo podkopavajo.

5. Da nezmotljivost papežev, v tem pomenu, kakor jo je cerkev določila, nič nima opraviti z osebnimi lastnostmi papežev, ker je prednost službe, ne pa osebe. —

Avstrijsko cesarstvo.

Iz vipavske doline na Goriškem, 15. junija*). (Izv. dop.) Še le danes sem slučajno 129. list „Slov. Naroda“ v roke dobil, v katerem me znani dopisun iz Gorice izpizivlja, naj bi mu jaz povedal ime profesorja, kateri je govoril one bogokletnice, in tudi ime dijaka, ki je v svoji brezskrbnosti in prav po nedolžnem, ne da bi bil mislil na nasledke, kateri zdaj učenemu gosp. profesorju in njemu preglavico delajo, zvnaj šole pravil, kar je oni profesor blebetal o rečeh, ki so z dogmami kat. vere naravnost nasproti. Teh dijakov je bilo več, ne le eden, kakor dopisun „Sl. Naroda“ misli. Čudno je to tirjatev v liberalnem listu čitati, da izdamo vir, iz kojega smo to zajeli; ko bi mi kdaj kaj takega zahtevali in po osebah, ki čudne reči v verskih zadevah po liberalnih časnikih pišejo, stikali, bi nas nesramneže zvali. „Narod“ nam je tolikokrat že to očital, in kar nam je očital, ravno istega se zdaj poslužuje; ali ni nesramno to zahtevati, posebno, ker se zdaj vé, da je ista notica prišla iz mnogo virov? Jaz ne morem verjeti, da bi dijaki tako indiskretni bili, in reči raznašali o svojih učiteljih, katerih v šoli še slišali niso. Zakaj pa nečem jaz dopisunu in njegovim privržencem izdati imena profesorja in dijaka, to je pač naravno: ker nočem dati dijaka v pest profesorju, kateri bi se gotovo nad njim maščeval. Saj vé vsak, da gorje dijaku, ki si navali jezo profesorja na rame. Pa brez ozira na to, — moja navada ni ovajati koga in denuncirati, kakor to delajo nekteri drugi. Čemu li zmiraj vprašanje po poročevalcu, če je stvar resnična? In resnična je, ker jo je tudi „Vaterland“ o svojem času oznanil, in jo zdaj zopet ponavlja. Mar glejte in skrbite za to, da se enake grde reči ne bodo godile, potem jih ne bo mogel nihče objaviti.

*) Zarad pičlega prostora moremo priobčiti le kratek posnetek obširnega dopisa. Vredn.

Podlistek.

Ne bodimo lahkomisljeni.

Iz Dunaja, 15. jun. (Izv. dop.)

Resnica in zmota ste v vednem boju. Resnica je prvorojena hči, da s svojo blagodejno lučjo svet ogreva in razsvetljuje; pozneje pa se je rodila zmota in obrnila svoje strupeno zelo proti resnici, in živeti more le podiraje resnico, v vednem boju in prepiru z njo; to je njeno bistvo, ker, ko bi nehala napadati in podirati, zgubila bi se v nič, in resnica bi sama kraljevala mirno in mogočno ter oblaževala človeški rod.

Mnogo k temu pripomore časnikar. Časnikar s svojim listom mnogo vpliva med ljudstvom, on podaja ravno izolikalcem ljudstva vsakdanjo hrano, navdušuje jih za to ali ono delo, odvrtače od te ali one poti. Koliko odgovornost ima toraj časnikar; gorje mu, ako v zmoti hodi in v zmoto ljudstvo zapeljuje! Zato je pa on tudi v imenu vseh dolžan res-

Iz Celja, 17. junija. (Izv. dop.) Zakaj „Narod“ slovenske duhovne prestavlja? Vaš cenjeni list omenil je že večkrat in tudi 21. svečana t. l. posebnega prijatelja katoliških duhovnov, „Slov. Narod-a“, kateri vsako laž iz brezvernih časnikov pobere, ki kakega duhovna zadeva, in zahteva, da se ta duhovnik v daljne kraje prežene. Z graško „Tagespošto“ je tirjal, da se naj to zgodi celjskemu dekliškemu katehetu g. Bezenšek-u, ker je hčer tukajšnjega trgovca g. Fr. Kapus-a zavoljo vedne nemirnosti dvakrat v svoji uri iz šole odslovil. Mladostenec Kapus toži omenjenega gospoda zavoljo te grozovitosti pri celjskem šolskem svetu, in zapové obema svojima hčorama, da nimate več krščanskega nauka obiskovati, dokler bo ta katehet v šolo hodil. Celjski šolski svet natanko preiskuje, se je li brez vzroka Kapusova hčer iz šole izpodila, in se je prehladiti zamogla ali ne, kakor je oče trdil, ter najde po spričevanji lastnih sosalarič tožbo g. Kapusa neopravičeno ter mu ukaže svoji hčeri zopet h krščanskemu nauku pošiljati. Oče s tem ukazom nezadovoljen se pritoži v Gradcu pri deželnem šolskem svetu in tirja pomoči zoper tega „trinoškega“ kateheta. Pa tudi deželni šolski svet to tožbo preresetuje tako dolgo, da akti silno narastejo in imajo že 77 števil; pa kar so našli gospodje v Celji, to morajo tudi uni v Gradcu potrditi; pritožba g. Kapusa se ovrže in v drugič se mu ukaže, da njegovi hčeri morate h krščanskemu nauku hoditi. Oče svoje krivice še zdaj noče spoznati in da bi vendar le nekako zmagal, žugal je, da bo očitno od vere odstopil in se brezvernega oklical, če ga bodo še dalje silili otroke h krščanskemu nauku pošiljati. Kaj g. Kapus v resnici storiti misli, ni znano, samo to se vé, da njegovi hčeri še zdaj krščanskega nauka ne obiskujete. Tudi se pripoveduje, da višje oblasti se ne bodo na to žuganje z njim več vkvarjale. Po novih šolskih postavah je za višje gosposke to res velik dobiček, da 5 mesecev opraviti imajo s krivično tožbo nekega očeta, jo po pravici zavrežejo, pa na zadnje vendar le on pravo obdrži!

Novi prestavljaev duhovnov, „Sl. Narod“, je o istem g. katehetu kmalo po Veliki noči iz „Tagespošte“ povzel vest, da je neka šolarica B. G. véliki petek umrla, ker je bila v šoli od g. Bezenšek-a preveč tepena, da je zavoljo tega v mestu veliko sočutje z dekliško

materjo, in „Tagespošta“ je še dostavila, da tudi celjski g. opat se je silno sočutnega pri tej priliki skazal. — „Gr. Tagespošta“ je bila žalostna, da niso imenovanega gospoda kar zapreti mogli, ker gg. doktorji, ki so to reč preiskovali, niso bili složni. G. dr. Prosinag je namreč trdil, da je deklica od g. kateheta prehudo tepena umreti morala, g. dr. Kočevar pa, da je iz drugih vzrokov umrla. — Tako „Tagespošta“. Pa kako da se „Narod“, ki ima svojih privržencev v našem mestu, ni dalje za to brigal, da bi resnico zvedel? Ker resnica je, da pri tej preiskavi bila sta zaprisežena doktorja gg. Hojzl in M. Krušič, ki sta oba spoznala, da je dekle, ki že par let ni več šole obiskovalo, umrlo za splošnjimi tuberkelni. Ako bi to res bilo, kar se o g. katehetu govori, bi se bilo to moralo poznati znotraj ali zunaj, pa nikjer ni bilo o tem ne sluha ne duha! Evo „Narode“, spomin! Preden povzemaš laži iz lažnjivih časnikov, pomisli, da lažnjivci so dolžni laži preklicati, in pa le sami sebi škodujejo, ker vsak pameten drugače sodi: Ako je resnica, kar si pisal o celjskem g. katehetu, kako da ga še niso obesili ali saj v težko ječo zaprli!?

Iz Dunaja, 19. junija. Liberalni listi jako obžalujejo odstop ministra Khuna ter se boje, da to ni le sprememba oseb, ampak tudi sprememba sisteme. To razodeva njihovo slabo vest, ktere še to ne more do dobrega pomiriti, da je glasoviti Koller postal vojni minister. Zlasti se spodtikujejo nad tem, da dotična cesarska pisma niso podpisana od nobenega ministra in da se je ta sprememba zgodila med počitnicami državnega zbora „N. fr. Presse“ zdi se tudi to prečudno, da „Pester Lloyd“, glasilo ministra Andrassija, 16. t. m. še čisto nič ni vedel o spremembah v ministerstvu ter mu prav daje, da se zarad tega pritožuje. „N. fr. P.“ celo meni, da bo v ogerski zbornici o tej reči kdo zahteval pojasnil. Pa tako prevzetovanje liberalnih listov zdi se nam smešno in za konstitucionalne naprave nevarno. Ker kdor konstitucionalna načela tako pretiruje, da bi si vladarji ne smeli po svoji volji zbirati ministrov, tisti s tem naj več škoduje konstituciji sami. Kaj je pravi vzrok Khunovega odstopa, se še zdaj prav ne vé. Eni menijo, da je odstopil, ker so se vojaške vaje v Šentpolitu slabo obnesle, eni pa, ker se je branil spremeniti postavo o povišanji (Avan-

nice iskati in resnico spoznati, če bi bila tudi zanj grenka, morda dosedanjam njegovim načelom naravnost nasprotna. Ni toliko sramotno, po nesreči v zmoto zabresti, ampak sramotno je, zadovoljno in lahkomisljeno v zmoti ostati; sramotno je, svitlejemu žarku resnice lahkomisljeno s posmehom se odtegniti. Častno in junaško pa je v to luč z močno voljo oči obrniti, od vseh strani jo ogledati in, če je prava, dosedanjo zmoto spoznati, preklicati in novo pot začeti! To bi bilo junaško!

Kdor resnico ljubi in čuti njeno blagodejno moč, želi iz vsega srca, da bi tudi drugi, posebno bratje njegovi ravno to resnico spoznali, radovali in veselili se v njenem objemu. Zarad tega sem že zadnjič nekoliko vrstic napisal o Luizi Lateau, ker ravno ta prikazen se mi zdi, kakor svitla zvezda v našem materijalnem času.

Vsacega mora ta svitla prikazen osupniti in k premišljevanju zbuditi. S kratkim posmehom se ne more vdušiti, ampak tak posmeh kaže le prežalostno bolezen sedanjega časa, namreč malomarnost do najsvetejših, do

najiminitnejših reči. Kaj je resnica? To vprašanje se mora pogumno staviti in ne sme se pred odjenjati, da se reši. In ravno v tem primeru je luč tako svitla, da dobra volja resnico kaj lahko otiplje, da bi bila le tudi tako pogumna jo spoznati!

K resnici kterege pripeljati, naj o Luizi še eno zanimivo povest navedem. Tudi „Katholik“, literaričen list, nekoliko to prikazen pojasnuje in sicer slede popisu dr. Imbert-Gonsbeyre-a, francozkega zdravnika, ki je sam trikrat vse natanko opazoval. Spričevanju vernih zdravnikov dostavi „Katholik“ še ono nevernih.

Tudi ti so bili povabljeni, a koji niso prišli, vendar so kričali o farški slepariji itd. Zdaj — molče! A eden je dal sijajno spričevanje:

Leta 1869 in sicer 8. januarija je bila odbrana komisija pri Luizi; okrog hiše se je gnetla obila množica, toda le zdravnikom se je pristop dovolil. Med množino stopi doktor Delcroix van Braine-le-Comte; bil je prostomisljak, prostomavtar in je očitno živel v konkubinat. Njegovi prostomavtarski tovarši so

cements-Gesetz). Na vsak način pa so k temu pripomogle tudi delegacije in kdo bo Khunu zameril, da se mu že studi vedno moledovati za potrjenje vojnega budžeta.

Česka, 19. junija. Od neke strani se upa, da bode novi cesarski namestnik Weber Čehe pripravil vdeležiti se državnega zbora. To si je prizadeval tudi Koller ter napenjal vse moči, posluževal se vsih pripomočkov, pa nič ni opravil. Ravno takošna se bo godila tudi Weberju. Mladočehi so sicer za nove volitve stavili lastne kandidate, a naznanili so, da brez Staročehov tudi oni ne gredo v deželni zbor.

Vnanje države.

Pruska, 19. junija. Stolna kapitela v Gneznju in Poznu sta se razun kanonika Dulinskega branila voliti kapitelskega vikara, ker po cerkvenih postavah je zaprti in od vlade odstavljeni grof Ledohovsky edini postavljeni škof in kapitela nimata pravice voliti njegovega namestnika. Ker se danes steče od vlade odločeni obrok, bode zdaj ona imenovala škofijskega oskrbnika. A Bismark in Falk si s tem le napravljata nove zadrege. To sama dobro vesta, zato sta svojim listom zaukazala, z žuganjem in obljubami obdelovati katoliške duhovnike, da bi odjenjali. Pa vse to nič ne pomaga; katoliški duhovniki ostanejo stanovitni in se ne bojé nobene kazni. V Gneznju so hoteli v cerkvi sv. Lorenca namesto zaprtega fajmoštra samovoljno postaviti kakega drugega duhovnika, pa nobeden od vlade te službe ni hotel prevzeti in cerkev se je morala zapreti. Vlada se bo še nekaj časa napenjala, a naposled bo morala odjenjati. — Zavezni svet s posvetovanjem novega zakonika jako hiti. Od bavarskih in hamburških zastopnikov nasvetovane jako koristne spremembe so se zavrgle, sprejela pa se je neka sprememba, katero je nasvetovala pruska vlada. Tudi pri ti priliki se je pokazalo, da pruska pri vsih rečeh gleda le na lastne koristi. — V Moguncu so imeli 16. t. m. občni zbor katoliškega društva, kterega se je vdeležilo ogromno število katoliškega ljudstva. Govorilo se je o raznih za ljudstvo važnih rečeh, o delavski postavi, o postavi za oderuhe itd. Konečno je zbor v resolucijah izrekel, da novošegna olikanost se ne strinja s cerkvijo, da papež mora biti po-

litično somostalen, da vlada nima pravice odstavljati škofov, da nova ustava nemškega kraljestva, da vojaška, tiskovna, in verske postave za ljudstvo niso koristne itd. Zborovanja se je vdeležilo veliko odličnih mož, kakor škof Keteller, baron Loë, baron Frankenstein, grof Bissingen, g. Baudri itd. To so dobra znamenja in srcu kaj dobro dé videti, da na tisuče in tisuče vernih neprestrašeno spričevanje daje svoji sveti veri, katero brezbožni časniki vsaki dan najgrše zasmehujejo in obrekujejo.

Francoska, 19. junija. Zmešnjava med raznimi strankami je čedalje večji. To se je zlasti pokazalo 15. t. m. v narodni skupščini, kjer je Perier stavil predlog, da naj se republika za trdno okliče. Ta predlog je bil z večino glasov sprejet, predlog Larochevoucauldav pa za ustanovljene monarhije zavržen. Pa ti sklepi ne bodo ne koristili republiki, ne monarhiji škodovali. Gledé prvega sklepa je 16. t. m. 5 poslancev, o kterih so trdili, da so glasovali za Perierov predlog, temu očitno ugovarjalo in zarad tega je Franclieu predlagal omenjeni sklep ovreči, kar pa ni obveljalo. Najbolj čudno pri vsi ti komediji bilo je to, da so ministri razun Taihanda vsi glasovali zoper predlog Larochevoucauldov ki se je vsled tega odpovedal poslanstvu v Londonu. — Rochefort je 16. t. m. prišel v Quenstown na Irskem, kjer ga je na kolodvoru zbrana množica sprejela s klicem: Ob tla z Rochefortom! V Bruselju je med tem že išla prva številka njegovega lista „Lanterne“; pa Rochefort ne bo več slovel, če le ne bo francoska vlada tako nespametna, da bi ga preganjala.

Laška, 19. junija. Pij IX. sovražnikom sv. cerkve nočejo storiti te ljubavi, da bi umrli, ali pa čez poletje saj šli iz Vatikana kam na deželo, da bi potem zamogli reči, da papež je prost. 21. t. m. bodo obhajali 28 letnico svojega papeštva in ž njimi vred bodo ta dan praznovali vsi zvesti katoličani po cellem svetu, ter s tem pokazali, da se tem zvestejši držé cerkvenega glavarja, čem bolj si naši zoperniki prizadevajo ločiti nas od središča katoliškega. 10. t. m. sprejeli so ameriškansko deputacijo, ki jim je v dar prinesla pol milijona frankov šatulo z zlatimi predali in palico z zlatim buckom iz ebanovega lesa. Sv. Oče so v svojem ogovoru opomnili,

da sovražniki sv. cerkve nikdar ne bi bili mislili, da vera katoličanov je tako živa. 11. t. m. so bili vsi pri papeževi maši in so potem iz njegovih rok prejeli sv. obhajilo. Družba za katoliške koristi je v spomin na to deputacijo dala kovati posebne medalije. Liberalni listi pa zasmehujejo deputacijo, kar le morejo, ter s tim razodevajo, da njih namen ni le vničiti deželno oblast papeževu, ampak papeštvo samo.

Poslano.

Slavno vredništvo!

Podpisani občinski odborniki prosijo, naj sprejme sl. vredništvo „Slovenca“ v svoje predale sledeče poslano.

Nekemu človeku se je poljubilo v dopisu iz Podkrajja 5. junija v „Slov. Narodu“, ki nam je po naključbi prišel v roke, nas Podkrajce vse, zlasti nekdanjega župana Kabola, sedanjega župana Bajca in našega gosp. duhovnega nesramno žaliti in grediti.

Najprej moramo svetu naznaniti, da dopisa ni nihče v naši občini skoval, dasiravno je datiran iz Podkrajja. To je popolnoma nemogoče, saj pravi dopisnik, da ga ni v celi vasi enega, ki bi znal šteti in pisati.

Da bo pa dopisnik vendar zvedel, da znamo tudi mi pisati, mu bodemo na njegove laži nekoliko odgovorili.

Iz vsega dopisa v „Slov. Narodu“ je razvidno, da dopisnika naša katoliška zavest in verna vdanost do sv. cerkve najbolj v oči bode. Nikakor nam ne more odpustiti, da smo s svojim trudom k temu pripomogli, da imamo zdaj lepo podaljšano cerkev, ki je naši občini prav primerna, prenarejen farovž, in da zidamo zdaj tudi zvonik.

Dopisnik nas miluje, da smo morali pri tem vse sami storiti. Povemo mu, da moral ali silil naš nihče ni, in tudi te časti nočemo, da bi bili vse sami storili. Cerkev je dala svoje premoženje za te velike poprave in naredbe. Kar smo pa sami storili, smo storili zadovoljno v čast božjo, in kar smo mi dovršili, našim otrokom ne bo treba. Da je cerkev potrebna v vasi, dopisnik sam priznava, tedaj je vse prav. Da bi pa naša cerkev imela kedaj ali še celo sedaj, ko je vse to delo skoraj dovršeno, čez 20.000 gl. kapitala, to nam je popolnoma neznan; če dopisnik to reč bolj

si ga poslali v Bois d' Haine, da bi preiskovanje opazoval in „klerikalno komedijo svetu razkril.“ Nobeden iz množice ga ni poznal, zato mu niso pustili vstopiti; pa začel je kričati da je prostomišljak, ne veruje na nič nadnatornega, zato ga ne puste vstopiti. Državni minister Dechamps pride vun in praša po vzroku kričanja. „Gospod, odgovori Delcroix, o razsodbi katoliških zdravnikov ste se zagotovili, zato jim dovolite vstopiti, meni pa zaprete vrata, ker poznate moje racionalistične misli. Dechamps odgovori: „Ako ste zdravnik, dovolilo se vam bo, ali vas kdo izmed nazočih zdravnikov pozna? Bilo jih je dvanajst. Eden ga je poznal, in Delcroix je vstopil. Ostal je več ur v sobi, vse je sam natanko preiskoval; razne poskušnje so delali, tudi one z blagoslovljenimi rečmi.

Z velikim vrišem so tovarši vrnivšega se Delcroixa pozdravili na kolodvoru — a on stopi resno med nje in reče: „Gospoda moja, jaz nisem čudežev veroval, toda gledal sem danes dogodek tako izvanreden, da se mu ne morem smejati; potrebujem resnega pomisleka.“ Pa res, spreobrnil se je in v začetku leta 1871.

umrl; prejel je sv. zakramente, opravil devetdnevno pobožnost na čast matere Božje in drugo na čast sv. krvi.

Mislím, da je ta dogodek dosti jasen. Kdor pa pri tako mogočnem svitu resnice, pri tako čutnih dokazih ostane pri golem posmehu in ne preide vsaj k resnemu preiskovanju, o tem moramo reči, da ni sposoben dosledno misliti, ali da mu poguma manjka resnice iskati in jo spoznati; — in če je časnikar tak, moramo tudi trditi, da je nesposoben za ta posel, kjer se ravno pogumno iskanje in spoznanje resnice v imenu ljudstva zahteva, in če je v najsvetejih rečeh lahkomišljenost tako velika, ali se ni po vsi pravici enake lahkomišljenosti bati pri vprašanjih, ki se tičejo narodovih pravic in njegovega blagra? Rad bi kaj ojestrega rekel, pa naj to zadosti, le zakličem: Ne zapirajte resnici svojih oči!

Zasmehovalcem naj še to-le povem, kar pripoveduje pri Luizi nazoči omenjeni Imbert rekoč:

„Ravno zdaj razbijajo pijani delavci po vratih, da bi zamaknjeno videli; grdo govore in

žugajo. Luiza nagne glavo in skrije obraz v roke. K sreči se je dež ulil in nas rešil nadelžnosti mirno bom mogel oditi. Čudežno predstavo trpljenja Kristusovega sem gledal in v dopolnitev vsega se je zgodilo, da je Luiza, tako rekoč podoba trpečega Odrašenika, tudi ž Njim zasramovanje in zasmehovanje surove množice morala pretrpeti, resnično, to je znamenje, kteremu se protivijo.“

Konečno bi rad še nekaj poprosil. Tudi na Kranjskem se govori od neke zamaknjene; norčevaje sem večkrat slišal o nji se pomenkovati? A neki tukajšnji vseučilišni profesor (neduhoven) znamenite prikazni o nji pripoveduje, morda še bolj znamenite, kakor so pri Luizi Lateau. Kaj je na tem? Če se že več ne stori, ali bi ne bilo dobro, da bi oni, ki to reč opazujejo, stvar svetu naznanili? Za sedanji materijalni svet so taki prikazi neizmerne pomembe — in če je res, mislim, da je dolžnost to dognati in svetu povedati. Ravno iz tega namena bom jaz morda pozneje o čudežih v Lurdu kaj napisal, če kdo drugi tega prej ne stori.

vé, naj nam pové, kje je ta denar, neizmerno mu bomo hvaležni zato.

Dopisnik pravi nadalje, da sta bila v času cerkvenega zidanja župan in duhoven ena oseba. To je nekako res, in tudi čisto prav, zakaj v slogi in edinosti se kaj doseže. Da bi bil pa duhoven vodil po svoji glavi, ker župan ni znal ne brati ne pisati (!), je vse skupaj nesramna laž. Po onem sporočilu v „Slov. Narodu“ bi res bralec mislil in sodil, da smo Podkrajci kaki pol nagi divjaki in zabiti tepci, čijih otroci govoriti ne znajo, ampak kričijo kakor psi. Dopisnik se je zmotil in je menda hotel reči: „lajajo kakor psi.“ Nasproti temu smejo naši sosedje vse tujce zagotoviti, da mi nikakor nismo taki divjaki, ampak pošteni kmetje Slovenci in dobri katoličani. Kar zadeva naše otroke, mislimo, da ne letajo in ne kričijo samo pri nas, ampak, kolikor nam je znano, tudi drugod, in morda še bolj kot pri nas. Da nas je bolj starih Podkrajcev mnogo nezmožnih pisave in branja, nismo krivi sami, ker se nismo učili. Zato bodo pa naši otroci bolje znali, ker jih naš gospod duhoven v teh in drugih potrebnih rečeh neutrudljivo podučuje, tako da smo z vspehom vsi popolnem zadovoljni. Vemo, gosp. dopisnik, da bi vi tudi zoper našo šolo ne zabavljali, ako bi vas svete povesti ne bile tako razdražile. Mi pa menimo, da so sv. povesti vsakako bolj primerne za otroke, kakor nesvete. Nam svetujete rajši šolo zidati nego zvonik; na to vam odgovorimo, da menimo šolo zidati brez vašega spominjevanja, pa zdaj nam je v teh tesnih časih nemogoče, tembolj, ker imamo prav primerno sobo za majhen denar v najemu.

Očita se nam tudi, da imamo župana v oddaljeni vasi. Znano vam je, da smo hoteli J. Kabola iz Podkrajca vnovič za župana imeti, ker ga vsi kot modrega poštenjaka čislamo, ki pa vam tudi ni všeč; ko se je pa na vso moč branil, smo si izbrali poštenega in v vsakem obziru zmožnega J. Bajec-a iz Višenj, in to nam ni prav nič žal. Ako vam ni všeč, pokazite se nam, da bomo poznali Podkrajkega modrijana in učenjaka, in volili vas, kadar temu županu čas izteče; ako bi vam on sam morda že prej ne hotel odstopiti županstva; potem blagor nam Podkrajcem!

Konečno prosimo dopisnika ker nam očita, kako imamo dobre zaslužke, da se potruditi nam, vzame sekuro mesto peresa v roko in potem bo prepričan, kako se služi vsakdanji kruh; morda, gosp. dopisnik, vas potem ne bo več volja obrekovati nas in laži trositi med svet. —

Našega gosp. duhovnika in gosp. župana prosim, naj jima dopis v „Slov. Nar.“ ne dela nobene žalosti; mi jima ostanemo zvesti in vsi popolnoma vdani, v kljub sto in sto takim in enakim dopisom in dopisunom.

V Podkrajci 11. junija 1874.

Janez Bajec, Filip Rován, svetovalca; Gregor Bajec, Jurij Terček, Jožef Bregelj, Matija Stefančič, odborniki.

Razne reči.

— Svarilo. Pred nekoliko tedni se je oglašil nekdo iz borovniške okolice v „S. N.“ pripovedovaje da rumunska banka „Dacia“ ondi posestnike po svojih agentih v svoje mreže lovi ter poslopja s slamnatimi strehami za 30 do 40 kr. od 100 goldinarjev v zavarovanje jemlje. Za tako nizke premije se ne more odškodnine dati in gotovo nisem daleč od resnice, ako rečem, da igra omenjena banka

„vá banque“. Da se stvar pa še bolje ilustrira, naznanjam, da je zastopnik banke „Dacia“ za južno Avstrijo tisti slaboglasni Treuenstein, ki je banko „Slovenijo“ zavozil. — Toraj pozor!

— Iz Kostanjevice, 16. jun, se nam piše: Nesreča za nesrečo! V enem mesecu imamo že v drugič povodenj. Polje ob Krki je po večem pod vodo, tudi en del mesta. Škoda je bila že zadnjič velika; — sedaj bo še večja, posebno pri žitu in senu. Lepo rž in pšenico je vrgla sapa in dež, voda jo bode povalila; seno nam je že zadnjič pomazala, a nadejali smo se, da ga opere lahek dež. Česa pa hočemo sedaj čakati, ko je tu čas košnje? Bog pomagaj! Voda le še narašča! —

Včeraj zvečer smo čutili tukaj precej močen potres.

— G. Dolenc, mengiški župan in bivši učitelj, je bil 16. t. m. popoldne v Dobu na polju, kjer je imel neko komisijo, od mrtvo-uda zadet in je pri ti priči umrl.

— Poročali smo v enem zadnjih listov po „Laib. Ztng.“ in drugih listih enake zanesljivosti, da se je v Kropi na Gorenjskem našla ruda srebra in živega srebra. Zdaj pa zvemo, da je ta vest prazna in da jo je raztrosil nek profesor ljubljanske realke, ki rad kaj poroča v časnike, če tudi ni res.

— Mednarodno posvetovanje o koleri, ki se je imelo 15. t. m. na Dunaju pričeti, se je preložilo na 1. julija t. l.

— V vasi Borovi na Českem je 11. t. m. pogorelo okoli 100 hiš, katerih večina ni bila zavarovana, in več ko 150 družin je brez stanovališča.

Današnji številki je priložen zapisnik cene stvari v Piccolo-vi lekarni „pri angelju“ na dunajski cesti, ktero toplo priporočamo svojim bralcem.

Eksekutivne dražbe.

24. junija. 1. Mat. Jelent-ovo iz Preloga (1173 gl.) na Brdu. — 1. Jan. Požun-ovo iz Drenovega (110 gl.) v Litiji. — 1. Tom. Špenko-vo iz Huj (680 gl.) v Kranji.

25. junija. 3. And. Rom ovo s Hriba (500 gl.), — 1. And. Štampfelj evo iz Banje Loke (450 gl.), — 1. Pet. Šercer-jevo iz Sargarjev (1072 gl.), — 1. Jak. Papež-evo iz Vasi (320 gl.), — 1. Neže Kramar-jeve iz Koprivnika (910 gl.), vse v Kočevji. — Amalije Globočnik ove (3300 gl.) v Tržiču. — 3. Jak. in Greg. Adam-ovo iz Peteljina (420 gl.) v Postojni.

Denarstvene cene.

18. junija.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.40	69.50
5% renta v srebru	74.80	74.90
Srečke (lozi) 1854. l.	99.—	99.50
„ „ 1860. l. celi.	108.—	108.25
„ „ 1860. l. petinke	110.50	110.75
Premijski listi 1864. l.	130.—	130.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—
Ogerske po 5%	74.—	74.50
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	76.25
Sedmogradske po 5%	71.75	72.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	987	989
Unionske banke	100.—	100.50
Kreditne akcije	220.—	220.25
Nižoavstr. eskomptne družbe	858.—	863.—
Anglo-avstr. banke	128.75	129.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	162.75	163.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	—
„ „ 50 „ „ „	53.50	—
Budenske „ 40 gl. a. v.	—	24.00
Salmove „ 40 „ „ „	31.75	32.25
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	23.50	21.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	—	27.50
St. Genois „ 40 „ „ „	—	24.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	19.—	20.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	—	21.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.34	5.36
Napoleons'or	8.93	8.93 1/2
Srebro	106.20	106.35

Telegrafične denarne cene

19. junija.

Papirna renta 69.40. — Srebrna renta 74.85. — 1860letno državno posojilo 108.10. — Bankine akcije 991 — Kreditne akcije 219.50. — London: 111.90. — Srebro 106.25. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.93.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	3.70	2.50	2.10	1.30	2.65	2.50	2.60	2.60
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	—	—	—	—	—	—	—	—
v Novomestu	4.10	2.70	2.10	1.40	2.70	2.70	3.00	3.20
v Sodražici	4.40	—	2.50	1.40	3.10	—	2.60	—
v Mariboru	3.85	2.65	2.60	1.65	2.85	2.25	2.50	—
v Ptujju	3.75	2.75	2.30	1.68	2.68	2.20	3.00	—
v Celji	4.00	2.70	2.00	1.40	2.80	2.80	2.00	—
v Celovcu	3.80	2.62	2.60	1.65	2.64	2.40	—	—
v Trstu	4.08	2.60	—	—	3.10	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.40	2.50	2.00	1.40	2.63	2.42	—	—
na Dunaju	3.95	2.85	2.40	1.57	2.45	—	—	—
v Peštu	4.08	2.60	1.75	1.35	—	—	—	—
v Pragi	4.10	3.15	2.33	1.82	—	—	—	—
v Gradcu	4.10	2.53	—	1.63	2.50	—	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptujju
Masla funt	0.40	0.50	—	0.50	0.45	—	—	—
Špeha „	0.44	0.40	—	—	0.44	0.40	0.44	0.40
Leče mernik	3.30	4.00	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.50	1.40	—	—	1.10	1.40	1.00	1.25
Fižola „	3.25	4.50	—	—	3.30	—	—	—
Sena cent	1.00	1.10	1.40	1.00	0.90	1.50	1.10	2.20
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Goveđinefunt	0.30	0.28	—	—	—	0.30	0.28	0.30
Teletine „	0.31	0.30	—	—	—	0.30	0.30	0.28
Jaje za 10 kr.	7	9	—	—	7	—	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najboljšje po 40—46 gl., sladkor 20—21 gl., kava Rio 45—59, Java po 64 gl., rajž 10—12 gl. cent. Petrolej 10—12 gold. cent.

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti

spominjki
(monumenti),
krizi za altarje in velik
krizi za pokopališča,

izgotovl eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi krizev (auf der Schmelz) nasproti vhodu pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo.

(9—15)

Natisnili Blaznikovi dedici v Ljubljani.